

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בלשון ב'
מועד קיץ תשע"ו 2016

סמל שאלון: 11108

הפתרון נכתב על ידי מיה צאלח-גפני ואסף גבעתי
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

פרק ראשון - הבנה והבעה

1. א. לפי חביב (כותב טקסט 1):

הפגיעה בסביבה - ייצור מזון מעובד, שהוא המזון העיקרי הנצרך בימינו, הוא בזבזני יותר מבחינת הסביבה כיוון שלייצורו נדרשים משאבים נוספים מעבר לייצור מזון טרי. הוא גורם לפליטת גזי חממה, בזבוז מים, זיהום מקורות מים, ובירוא יערות לצורך מרעה.

הפגיעה בבריאות האדם – צריכת יתר של שומנים, סוכרים וכימיקלים המצויים במזונות מתועשים נקשרת לעלייה בשכיחות של השמנה, מחלות לב וסרטן.

ב. המלצתו של חביב היא לעורר את הציבור להיאבק בהשתלטות של תעשיית המזון על "הצלחת הציבורית" ולהכיר בהשפעות שיש לבחירה התזונתית בחיי היום יום על הבריאות ועל הסביבה.

2. א. נקודת המבט של הרצוג: יש לדבר בזכות הארוחה המלאה, העשירה, הטעימה וההתענגות שמתלווה אליה.

ב. המלצתו של הרצוג היא לוותר מדי פעם על הדיכוי שבשעבוד לעול ה"תזונה" ועל משטרת האשמה שמלווה את האכילה על מנת להיות מאושרים יותר.

3. א. (3) שימוש ברגשות אשם כדי להשפיע על התזונה

ב. (1) טענת נגד

(2) הרצוג טוען שאלו נימוקים שחסידי דת התזונה משתמשים בהם כדי לשכנע את עצמם, ואם הם היו מודים על האמת היא היתה הפוכה לגמרי – מאוד מתחשק להם לאכול אוכל טעים שאינו בריא כלל.

(3) הפרכת טענת הנגד.

4. א. אכילה – צריכת מזון לשם עונג וסיפוק

תזונה – צריכת מזון לשם סיפוק צרכיו של הגוף ותו לא.

ב. מאמר 1 – "האדם משתלט בצעדי ענק משולחי רסן על כדור הארץ, וזורע בו זרעי פורענות אקולוגית" – לשון ציורית והגזמה

מאמר 2 – "את השעות המבוזבזות יש להשלים; את הקלוריות המיותרות יש להפחית; על התענוגות יש לשלם" – חזרה על מבנה תחבירי.

פרק שני - תחביר

7. א. I. משפט איחוי (מחובר)

איבר א'

[תעשיית הבשר גורמת לפליטה של גזי חממה, לבזבוז מים, לזיהום

מקורות המים ולבירוא יערות לצורך מרעה], ולפיכך

איבר ב'

[היא נחשבת לתעשייה מזהמת].

II. משפט פשוט

III. משפט מורכב

פסוקית תיאור (ויתור)

האכילה לאחר השובע אסורה, [גם אם אין עונג גדול יותר ממנה].

IV. משפט מורכב

פסוקית לוואי (מורכבת)

תזונה בת קיימה היא תזונה {המבטיחה מזון איכותי גם לדורות

פסוקית לוואי

הבאים תוך פגיעה מזערית ביצורים חיים אחרים, [החולקים עמנו את

מרחב המחיה].

ב. I. יערות = לוואי

II. בתביעותיה = מושא

III. עונג = נושא

IV. תזונה = נושא

ג. אין עונג גדול יותר מאכילה לאחר שובע, למרות זאת היא אסורה.

(משפט איחוי)

8. א. I. משפט פשוט

II. משפט מורכב

III. משפט איחוי (מחובר)

IV. משפט מורכב

ב. (1) משפט II – קשר לוגי של תכלית / מטרה.

(2) קשר לוגי של סיבה ותוצאה.

ג. I. בעקבות

II. כדי

III. לכן

IV. משום ש

ד. האדם משתלט בצעדי ענק משולחי רסן על כדור הארץ משום שיש צורך

בהאכלת הרבה פיות רעבים וריבוי טבעי. (משפט מורכב)

או:

יש צורך בהאכלת הרבה פיות רעבים וריבוי טבעי, לפיכך האדם משתלט

בצעדי ענק משולחי רסן על כדור הארץ. (משפט איחוי)

9. א. I. שגם במידה מדודה של סלט ירקות טמון עונג.
 II. שהדרך להשגת אושר כרוכה בעבודה קשה ובמאמץ.
 III. למה יש למזון מקום חשוב בכל היבטי הקיום האנושי.
 IV. כיצד נקשרו באכילה גישות שונות.

ב. הפסוקית במשפט III יוצאת דופן – פסוקית נושא.
 שאר הפסוקיות הן פסוקיות מושא.

ג. (1) פסוקית מושא (מורכבת)

הפילוסוף פסקל כתב: {”אסונם של בני אדם נובע מן העובדה

פסוקית לוואי

{שהם ממעטים לשהות במנוחה בתוך חדר”}.

(2) לפי הפילוסוף פסקל, אסונם של בני אדם נובע מן העובדה שהם
 ממעטים לשהות במנוחה בתוך חדר.

10. א. (1) I. כל אלה

II. חומרים

III. אותות הפורענות האקולוגית

(2) I. נושא

II. מושא

III. נושא

ב. (1) יש = נושא

(2) במשפט I המשמעות היא: קיימת, ואילו במשפט II המשמעות היא:

צריך (משמעות מודאלית).

11. א. משפט איחוי (מחובר)

איבר א'

[האוכל נהפך ל"מזון"], [המזון מכומת על פי כמות הפחמימות שבו,

איבר ג'

איבר ב'

]על פי כמות השומנים ועל פי מספר הקלוריות], ו[הוא משועבד לכלכלה

קטנונית ומלאת אשמה].

על פי כמות (הפחמימות שבו), על פי כמות (השומנים) ועל פי מספר הקלוריות

= תיאור כולל

קטנונית ומלאת אשמה = לוואי כולל

ב. הנשואים במשפט: "מזון", מכומת, משועבד

"מזון" יוצא דופן מכיוון שהוא נשוא שמני, שני הנשואים האחרים הם

פועלים.

פרק שלישי - מערכת הצורות

12. א. תזונה, יבין, משימה

ב.

גזרת נחי ל"א	גזרת נחי ל"י/ה
מצויה	גלויות
נשוי	מצוי
	כפויות
	הרשאה

ג. (1) יו-ד-ע

(2) דעה, תודעה, מידע

ד. מעידה – שורש : ע-ו-ד, בניין : הפעיל.

הפעל

13. א.

קל	נפעל	הפעיל	התפעל
לשוב	לְהִגָּמַל	להועיל	להסתודד
לשהות	לְהִוָּלֵד	להקנות	להתלוות
לירות		להניף	

ב. (1) מהולה

(2) בניין הפעיל

מוליכה – יו-ל-כ

משלות – ש-ל-י/ה

מלין – ל-י/ו-נ

14. א. בניין פעל (קל)

ב.

משקל פועל	משקל פֶּעַל	משקל פְּעוּל
יונק	עָר	גדוש
רואה	גִּדַל	טמון
חוטא	יָשַן	קרוי

ג. פועל מגזרת נחי ע'ו/י : ער

פועל מגזרת נחי ל'י/ה : רואה

ד. אָשן

ה. התעורר / העיר / נעור

השם

15. א. שמות פעולה

ב.

משקל קטול	משקל קטלה	משקל הקטלה	משקל קטילה	משקל התקטלות
תרגום	חבלה	הבנה	כמיהה	השתקפות
גלוי	בטלה	הובלה	שירה	התחקות
			פניה	

ג. (1) התגלות

(2) שיקוף

16. א. (1) המשמעות המשותפת: הקטנה

(2) קטנטן – שורש ומשקל, שאר המילים נוצרו מבסיס וצורן סופי.

ב. (1) שורש ומשקל: בצר, מבצור, בצרון

בסיס וצורן סופי: מבצרית, בצורית

(2) בצר – משקל קטל ; מבצור – משקל מקטול ; בצרון – משקל קטול

(3) מבצרית – בסיס: מבצר ; בצורית – בסיס: בצור